Праграмныя экзаменацыйныя патрабаванні па вучэбнай дысцыпліне «Гісторыя беларускай дзяржаўнасці»

1. Прадмет і задачы курса "Гісторыя беларускай дзяржаўнасці". Паняцце і сутнасць дзяржавы.
2. Фармацыйны і цывілізацыйны падыходы да вывучэння гісторыі. Тэорыя постіндустрыяльнага грамадства.
3. Утварэнне дзяржаў на тэрыторыі рассялення ўсходніх славян. Адносіны Полацка і Турава з Кіевам і Ноўгарадам у IX – XI стст.
4. Беларускія землі ў перыяд феадальнай раздробленасці (XII – першая палова XIII ст.).
5. Складанне передумоў палітычнага аб'яднання і ўтварэнне Вялікага княства Літоўскага.
6. Дзяржаўны лад ВКЛ у XIII–XVI стст. Пачатак кадыфікацыі права.
7. Сацыяльна-эканамічны лад ВКЛ у другой палове XIII–XVI стст. Трансфармацыя сацыяльных правоў розных саслоўяў.
8. Складанасці палітычнага становішча ВКЛ у сярэдзіне XVI ст. (Лівонская вайна і Люблінская вунія). Становішча ВКЛ у Рэчы Паспалітай.
9. Дзяржаўны і грамадска-палітычны лад Рэчы Паспалітай у другой палове XVI – XVIII ст.
10. Барацьба магнацкіх груповак у канцы XVII – пачатку XVIII ст. Паўночная вайна. Апошнія спробы аддзялення ВКЛ ад Рэчы Паспалітай.
11. Палітычны крызіс Рэчы Паспалітай XVIII ст. і яго прычыны.
12. Падзелы Рэчы Паспалітай. Уключэнне беларускіх земляў у склад Расійскай імперыі (1772–1795 гг.).
13. Палітыка Расійскай імперыі на далучаных беларускіх землях у канцы XVIII – пачатку XIX ст.
14. Грамадска-палітычны рух на беларускіх землях у першай палове XIX ст. Паўстанне 1830 – 1831 гг. і яго вынікі.
15. Буржуазныя рэформы 60 – 70-х гг. і контррэформы 80 – 90-х. гг. XIX ст. Асаблівасці іх правядзення ў Беларусі.
16. Паўстанне 1863 – 1864 гг. у Беларусі і яго вынікі.
17. Грамадска-палітычны рух у апошняй трэці XIX – пачатку XX ст. у Расіі і Беларусі. Народніцтва і марксізм. Станаўленне беларускага нацыянальнага руху.
18. Беларусь у перыяд рэвалюцыі 1905 – 1907 гг. і паслярэвалюцыйны перыяд 1907 – 1914 гг.
19. Беларусь у гады Першай сусветнай вайны.
20. Лютаўская рэвалюцыя 1917 г. і Беларусь. Уздым нацыянальна-вызваленчага руху.
21. Кастрычніцкая рэвалюцыя 1917 г. Усталяванне ўлады бальшавікоў у Беларусі і першыя мерапрыемствы новай улады.
22. Пазітыўныя тэндэнцыі ў нацыянальна-дзяржаўным будаўніцтве, эканамічным і культурным жыцці БССР у 20-я гг. XX ст.
23. Рух да стварэння нацыянальнай дзяржаўнасці ў канцы 1917 – на працягу 1918 г. (I Усебеларускі з'езд, утварэнне БНР).
24. Стварэнне БССР як бальшавіцкай альтэрнатывы БНР. Савецка-польская вайна 1919–1920 гг. Рыжскі мір.
25. Станаўленне і ўмацаванне савецкай таталітарнай сістэмы ў 30 – гг. XX ст. Індустрыялізацыя. Калектывізацыя сельскай гаспадаркі.
26. Заходняя Беларусь у складзе Польшчы (1921–1939 гг.).
27. Пачатак Другой сусветнай вайны і аб'яднанне Заходняй Беларусі з БССР.
28. Напад гітлераўскай Германіі на СССР. Абарончыя баі на тэрыторыі Беларусі.
29. Усталяванне гітлераўскага акупацыйнага рэжыму. Дзейнасць калабаранцкіх арганізацый.
30. Партызанскі рух і падполле на тэрыторыі Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны.
31. Беларуская наступальная аперацыя і вызваленне Беларусі ў 1944 г.
32. Грамадска-палітычнае жыццё і цяжкасці аднаўлення народнай гаспадаркі СССР і БССР у першае пасляваеннае дзесяцігоддзе (1944–1953 гг.).
33. Дэсталінізацыя грамадска-палітычнага жыцця, эканамічныя, сацыяльныя і культурныя змены ў СССР і БССР у сярэдзіне 50-х – першай палове 60-х гг. XX ст.
34. БССР ад сярэдзіны 60-х да сярэдзіны 80-х гг. XX ст. Здабыткі і праблемы ў грамадска-палітычным, эканамічным і культурным жыцці.
35. Крызіс і разбурэнне савецкай палітычнай сістэмы (1985–1991 гг.). Палітыка перабудовы

36. Распад СССР і ўтварэнне незалежнай Рэспублікі Беларусь.
37. Асаблівасці дзяржаўнага ладу і эканамічных рэформаў Рэспублікі Беларусь 1992–1994 гг.
38. Рэспубліка Беларусь на сучасным этапе. Асноўныя напрамкі знешняй і ўнутранай палітыкі.
39. Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь. Ідэя сацыяльнай, свецкай дзяржавы і яе рэалізацыя ў заканадаўстве Рэспублікі Беларусь.
40. Асаблівасці станаўлення заканадаўчай улады на працягу гістарычнага працэса і яе роля ў палітычнай сістэме. Нацыянальны сход – двухпалатны парламент суверэннай Беларусі.
41. Асаблівасці станаўлення выканаўчай улады на працягу гістарычнага працэса і яе роля ў палітычнай сістэме. Функцыі структура і задачы сучаснага ўрада Рэспублікі Беларусь.
42. Віды, паўнамоцтвы і асаблівасці дзейнасці судоў у Рэспубліке Беларусь.
43. Афармленне прэзідэнцкай рэспублікі паводле Канстытуцыі 15 сакавіка 1994 г. Рэалізація палітычнага інстытута главы дзяржавы ў РэспублікеБеларусь у канцы XX – пачатку XXI ст.
44. Палітычныя партыі, як дзяржаўны інстытут. Грамадскія аб’яднанні, іх функцыі і роля ў працэсе развіцця грамадства і дзяржавы.
45. Адміністрацыйна-тэрытарыяльнае дзяленне Рэспублікі Беларусь. Органы выканаўчай улады на мясцовым узроўні, іх структура, паўнамоцтвы і функцыі.
46. Генэзіс усходнеславянскіх плямен і іх рассяленне на тэрыторыі Беларусі, грамадскае і гаспадарчае развіццё. Раннія этапы этнагенэзу беларусаў.
47. Сутнасць паняцця народнасць. Асаблівасці гістарычных умоў, у якіх адбываўся працэс фарміравання беларускай народнасці і фарміравання этнічнай самасвядомасці.
48. Узнікненне нацыянальных палітычных партый. Асаблівасці працэса фарміравання беларускай нацыі ў другой палове XIX ст.
49. Прыняцце хрысціянства ўсходнімі славянамі. Уплыў хрысціянства на развіцце беларускай культуры.
50. Канфесіянальнае развіццё ў Вялікім княстве Літоўскім і Рэчы Паспалітай.
51. Становішча розных канфесій на тэрыторыі беларускіх губерняў у складзе Расійскай імперыі.
52. Дзяржаўная палітыка атэізму ў перыяд савецкай улады.
53. Сацыяльна-палітычныя прадумовы прыняцця закона Рэспублікі Беларусь “Аб свабодзе сумлення і рэлігійных установах” 1992 г. Канфесійная палітыка на сучасным этапе.
54. Сэнс і прызначэнне дзяржаўнай сімволікі. Працэсс гістарычнага развіцця сімволікі на беларускіх землях. Сімволіка суверэннай Рэспублікі Беларусь.
55. Геапалітыка як навука, яе прадмет і асноўныя геапалітычныя якасныя навуковыя школы.
56. Асноўныя задачы, накірункі і асаблівасці сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь.
57. БССР як адзін з членаў заснавальнікаў ААН. Дзейнасць рэспублікі на міжнароднай арэне ва ўмовах “халоднай вайны”.
58. Выпрацоўка стратэгіі і прынцыпаў знешняй палітыкі суверэннай Рэспублікі Беларусь, яе шматвектарнасць.

Рэкамендаваны да зацвярджэння
на паседжанні кафедры філасофіі і гісторыі
Пратакол № 2 ад 19.09.2023
Заг. кафедрай Т.М.Буйко